وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون سلام

پوهنحی شرعیات

دیپارتمنت فقه وقانون

گزارش نهایی مرور دوره ای برنامه فقه و قانون

مقدمه

دیپارتمنت فقه وقانون پوهنحی شرعیات به عنوان یکی از دیپارتمنت های اساسی و تاثیر گذار که از بدو تاسیس پوهنتون فعالیت نموده و مطابق دیدگاه و ماموریت خویش در انکشاف جامعه و خدمت گذار به نسل جوان کشور مسئولیت را بدوش دارد. این دیپارتمنت با فراهم سازی برنامه های علمی معیاری و متناسب با تحولات علمی و مقتضیات جامعه، در راستای ارتقای ظرفیت های علمی و توسعه فرهنگی میهن تلاش نموده است. در راستای تأمین و ارتقای کیفیت آموزشی و نهادینه سازی اصل بهبود مستمر، مرور دوره ای برنامه علمی دیپارتمنت فقه و قانون در سال 1401 هـ ش راه اندازی گردید و این روند با هدف سنجش میزان دستاوردها، شناسایی چالش ها، ارزیابی وضعیت موجود و ارائه راهکارهای علمی و عملی به منظور بهبود کیفیت تدریس، پژوهش و خدمات علمی به اجرا گذاشته شده است، در جریان این مرور، وضعیت عمومی دیپارتمنت در محورهای اساسی مختلف مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است، که شامل سطح کیفیت تدریس و یاد گیری، فعالیت های علمی و پژوهشی، ارزیابی عملکرد استادان و محصلان، برنامه های ارتقای ظرفیت اعضای کادر علمی، میزان تطبیق پلان های عملیاتی و رعایت معیارهای تضمین کیفیت می باشد. یافته های این بررسی می تواند به عنوان مبنای برنامه ریزی های اصلاحی و تصمیم گیری های آینده در راستای ارتقای کیفیت و مؤثریت برنامه علمی دیپارتمنت مورد استفاده قرار گیرد.

ارزیابی دوره‌ای سال‌های ۱۳۹۸ – ۱۴۰۱

هیأت بازنگری پس از بررسی جامع اسناد درسی، مصاحبه با محصلان و اساتید، و تحلیل دیدگاه‌های فارغان و کارفرمایان، نتایج ده پرسش اساسی را که شاخص ارزیابی برنامه علمی دیپارتمنت فقه و قانون بود، در مقیاس صد نمره جمع‌بندی نمود. اوسط نمرات این پرسش‌ها به ترتیب ۱۰۰، ۹۶، ۸۸، ۹۶، ۱۰۰، ۱۰۰، ۹۶، ۱۰۰، ۹۶ و ۱۰۰ نمره حاصل گردید و مجموع فیصدی عمومی برنامه به ٪۹۷,۲ رسید.

۱. هماهنگی برنامه با مأموریت استراتیژیک پوهنځی

هیأت بازنگری تصریح نمود که برنامه علمی دیپارتمنت فقه و قانون در بالاترین سطح با مأموریت استراتژیک پوهنځی هماهنگ است. اهداف آموزشی، ساختار مضمون‌ها و نیازهای جامعه علمی به‌گونه مؤثر در این برنامه انعکاس یافته و نشان می‌دهد که خط مشی عمومی برنامه در مسیر درست قرار دارد.

۲. پیشرفت برنامه نسبت به دوره گذشته

ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که برنامه علمی در مقایسه با دوره قبلی، رشد قابل ملاحظه داشته است. نمرهٔ به‌دست‌آمده (٪۹۶) بیانگر آن است که اصلاحات، فعالیت‌های علمی و اداری، و تنظیم جدید برنامه‌ها مؤثر بوده و توانسته کاستی‌های گذشته را تا حد زیادی برطرف کند.

۳. روند جذب و فراغت محصلان

اگرچه این بخش نسبت به سایر موارد نمره پایین‌تری (٪۸۸) گرفته است، اما همچنان در سطح مثبت ارزیابی گردیده است. این نتیجه نشان‌دهنده آن است که برنامه در حفظ روند جذب و فراغت محصلان عملکرد مطلوب داشته، ولی ظرفیت رشد و بهبود هنوز موجود است و در دوره‌های آینده باید بیشتر تقویت گردد.

۴. وضعیت استخدام فارغان در بازار کار

یکی از نقاط برجسته برنامه، موفقیت فارغان در یافتن شغل در نهادهای عدلی و قضایی، حقوقی و ادارات دولتی است. نمره ٪۹۶ در این بخش نشان می‌دهد که فارغان دیپارتمنت توانسته‌اند مهارت‌های لازم را کسب کرده و به‌صورت مؤثر وارد عرصهٔ کار شوند، و کارفرمایان نیز از آنان رضایت کامل داشته‌اند.

۵. ارزیابی تجارب محصلان

نمره کامل (۱۰۰٪) نشان می‌دهد که محصلان از کیفیت تدریس، مواد درسی، روش‌های آموزشی، و تعامل استادان رضایت بسیار بالا داشته‌اند. تجارب ایشان تأیید می‌کند که فضا و محیط آموزشی برای یادگیری مؤثر فراهم بوده است.

٦. دیدگاه فارغان

فارغان برنامه نیز با اعطای نمره کامل، برنامه را از نظر آمادگی علمی، مهارت‌های حقوقی و تطبیقی، و توانایی ورود به محیط کار در سطح عالی ارزیابی کرده‌اند. این نتایج نشان می‌دهد که خروجی‌های برنامه با نیازهای واقعی جامعه هم‌خوانی دارد.

۷. تأثیر نظریات اساتید بر بهبود کیفیت

اعضای هیأت بازنگری ابراز داشتند که نظریات و پیشنهادات استادان در بهبود کیفیت تدریس نقش مؤثر داشته است. نمره ۹٦٪ تأیید می‌کند که فرصت لازم برای مشارکت علمی استادان فراهم شده و نتایج این مشارکت‌ها در سطوح مختلف برنامه انعکاس یافته است.

۸. نظریات کارفرمایان در مورد فارغان

نمره کامل (۱۰۰٪) در این بخش نشان می‌دهد که کارفرمایان از توانایی‌های علمی، اخلاقی و مهارتی فارغان رضایت ویژه داشته‌اند. این امر اهمیت و اعتبار برنامه علمی دیپارتمنت را در سطح جامعه و ادارات رسمی افزایش می‌دهد.

۹. منابع آموزشی و تجهیزات

این بخش با نمره ۹٦٪ در سطح مطلوب ارزیابی شده است. هیأت تأکید نمود که منابع موجود -چه فزیکی و چه مجازی- پاسخگوی نیازهای علمی محصلان می‌باشد، هرچند تقویت بیشتر منابع الکترونیکی و آموزشی برای دوره‌های آینده پیشنهاد می‌گردد.

۱۰. منابع بشری

کسب نمره کامل (۱۰۰٪) نشان‌دهنده آن است که کادر علمی دیپارتمنت از نظر تجربه، تخصص و تعداد در سطح کاملاً مناسب قرار دارد و نیازهای علمی برنامه را به‌طور کامل رفع نموده است.

نتیجه‌گیری نهایی

بر اساس مجموع ارزیابی‌ها و فیصدی عمومی ٪۹۷,۲، هیأت بازنگری نتیجه‌گیری می‌نماید که:

۱. برنامه علمی دیپارتمنت فقه و قانون یکی از موفق‌ترین برنامه‌های پوهنځی است و ادامهٔ فعالیت آن با قوت کامل پیشنهاد می‌شود.

۲. یگانه زمینه پیشنهادی برای تقویت، افزایش منابع الکترونیکی و توسعه بیشتر فضاهای کمک‌آموزشی است.

۳. روند جذب محصلان و مدیریت فراغت آنان می‌تواند در سال‌های آینده با برنامه‌ریزی دقیق‌تر بهبود یابد.

این گزارش بیان‌گر آن است که برنامه علمی دیپارتمنت فقه و قانون نه‌تنها در تطبیق مأموریت استراتژیک پوهنځی موفق بوده، بلکه جایگاه علمی و حرفه‌ای فارغان آن در سطح جامعه نیز قابل توجه و قابل افتخار می‌باشد.

با احترام

آمریت دیپارتمنت فقه و قانون